

Istota i rola superwizji edukacyjnej

Czym jest superwizja?

- ✓ **proces wsparcia rozwoju zawodowego** nauczyciela lub dyrektora,
- ✓ proces refleksyjny, oparty na **wymianie doświadczeń** w bezpiecznej atmosferze, pomagający w **poszukiwaniu nowych rozwiązań** i **lepszemu zrozumieniu problemów** w szkole,
- ✓ proces uczenia się, który **poprawia jakość pracy** i **wspiera dobrostan psychiczny** kadry,

Czym nie jest superwizja?

- ✓ nie jest to ocena pracy, a tym bardziej ocena człowieka,
- ✓ nie jest to doradztwo, podczas którego „mądrzejszy” dyktuje, co trzeba robić,
- ✓ nie jest „przytapywaniem” na błędach i szukaniem potknięć,

Jakie są cele superwizji?

- ✓ **poprawa jakości pracy** z uczniem i jego rodziną,
- ✓ **budowanie sieci wsparcia** dla nauczycieli,
- ✓ **rozwijanie samoświadomości i odporności** psychicznej,
- ✓ **budowanie praktyki refleksyjnej i współdzielonej odpowiedzialności** w gronie pedagogicznym,
- ✓ **zmniejszenie poczucia osamotnienia i wypalenia zawodowego** wśród nauczycieli,
- ✓ **lepsze radzenie sobie z problemami** wychowawczymi i profilaktycznymi,
- ✓ **zwiększenie satysfakcji** nauczycieli i **ich zaangażowania**,

Na czym polega superwizja w edukacji?

- ✓ **wsparcie merytoryczne i psychologiczne:**
Pomaga nauczycielom radzić sobie z wyzwaniami w pracy z uczniami o zróżnicowanych potrzebach (np. w edukacji włączającej), z trudnymi relacjami, a także z własnymi emocjami.
- ✓ **rozwój zawodowy:**
Umożliwia doskonalenie umiejętności poprzez analizę praktyki, wspólne szukanie istoty problemów i odkrywanie nowych strategii.
- ✓ **bezpieczna przestrzeń:**
Tworzy atmosferę zaufania, w której można otwarcie mówić o trudnościach i emocjach, bez obawy o ocenę.
- ✓ **refleksja nad praktyką:**
Tworzy bezpieczną przestrzeń do przyjrzenia się trudnym emocjom, wątpliwościom i barierom w pracy z dziećmi, rodzicami, a także do odkrywania nieuświadomionych przekonań.
- ✓ **poprawa jakości edukacji:**

Pomaga w doskonaleniu metod nauczania, rozwiązywaniu problemów wychowawczych i zwiększaniu efektywności pracy, co przekłada się na lepsze osiągnięcia uczniów.

- ✓ **wzajemna wymiana:**
W grupie jest to także dzielenie się doświadczeniami, przemyśleniami i wspólnym poszukiwaniem rozwiązań, często z perspektywy teorii.
- ✓ **budowanie tożsamości:**
Wzmacnia poczucie sprawczości i pomaga w budowaniu profesjonalnej tożsamości.
- ✓ **poszerzanie perspektywy:**
Uczy przyjmowania różnych punktów widzenia i znajdowania nowych rozwiązań.
- ✓ **rozwój kompetencji:**
Utrwala, modyfikuje i poszerza umiejętności pedagogiczne (np. komunikacyjne, motywacyjne, twórczego myślenia).

Jakie są kluczowe elementy superwizji w szkole?

- ✓ **analiza przypadków:**
Omawia się konkretne sytuacje (np. problemy wychowawcze, relacje uczeń-nauczyciel, współpraca z rodzicami) w bezpiecznej przestrzeni.
- ✓ **analiza problemów:**
Koncentracja na problemach wychowawczych lub dydaktycznych.
- ✓ **analiza relacji:**
Praca nad dynamiką w grupie, relacjami nauczyciel-uczeń, nauczyciel-rodzic.
- ✓ **wzmacnianie kompetencji:**
Nauczyciele uczą się nowych strategii radzenia sobie, poszukują zasobów i rozwijają umiejętności komunikacyjne.
- ✓ **refleksja i wsparcie:**
Uczestnicy zastanawiają się nad własną rolą, emocjami, ograniczeniami, uzyskują wsparcie i redukują poczucie osamotnienia.
- ✓ **rola superwizora:**
Doświadczony specjalista (psycholog, pedagog) prowadzi proces, udziela konstruktywnej informacji zwrotnej i pełni rolę mentora.
- ✓ **anonimowość:**
Dane uczniów i sytuacje są przedstawiane w sposób uniemożliwiający ich identyfikację, z zachowaniem tajemnicy zawodowej.
- ✓ **refleksja nad doświadczeniem osoby trzeciej:**
Superwizor, czyli osoba doświadczona w danej dziedzinie, pomaga superwizowanemu, czyli osobie korzystającej z superwizji, w spojrzeniu na swoją pracę z innej perspektywy.
- ✓ **przestrzeń dla emocji, możliwość ich wyrażenia:**
Superwizja to przestrzeń, w której superwizowany może swobodnie wyrażać swoje emocje związane z pracą.
- ✓ **odniesienia do teorii:**
Superwizor może odnosić się do teorii i badań naukowych w celu lepszego zrozumienia sytuacji superwizowanego. Pozwala to superwizowanemu czerpać z wiedzy i doświadczenia innych osób.
- ✓ **bezpieczne eksperymentowanie – poszukiwanie nowych podejść, technik, interwencji:**

Superwizor może stworzyć bezpieczną przestrzeń, w której superwizowany eksperymentować z nowymi podejściami, technikami i interwencjami.

Jaka jest rola superwizora?

Superwizor to osoba, która pomaga:

- ✓ przyjrzeć się „z góry” sprawom/wyzwaniom/trudnościom,
- ✓ zobaczyć, co działa, a co nie działa,
- ✓ zobaczyć różne opcje rozwiązań,
- ✓ rozpatrzyć za i przeciw różnym rozwiązaniom,
- ✓ zbudować plan wdrożenia wybranych rozwiązań,
- ✓ wzmocnić wiarę w sens podejmowania prób zmiany,
- ✓ koncentrować się na wybranym zagadnieniu,

Jakie są formy superwizji?

- ✓ **indywidualna** (dla dyrektorów, specjalistów) lub **grupowa** (dla szerszej grupy pedagogów),
- ✓ **realizowana formalnie** (z zewnętrznym superwizorem) lub **nieformalnie** (wewnątrz placówki, z wewnętrznym specjalistą),

Czym różni się superwizja od nadzoru pedagogicznego?

Nadzór pedagogiczny	Superwizja
Forma formalnej kontroli realizowanej przez instytucje (np. dyrektor, kuratorium), mająca na celu ocenę jakości i zgodności z przepisami.	Dobrowolne, wspierające działanie rozwojowe (merytoryczne i emocjonalne) dla nauczycieli i specjalistów, skupione na samorefleksji, podnoszeniu kompetencji i rozwiązywaniu problemów, a nie na ocenie.
Cel: Kontrola i wspomaganie realizacji celów oświatowych.	Cel: Rozwój zawodowy, wsparcie emocjonalne, poprawa jakości pracy, zapobieganie wypaleniu.
Charakter: Formalny, zewnętrzny (kuratorium) lub wewnętrzny (dyrektor), z elementami kontroli i oceny.	Charakter: Nieformalny, wspierający, rozwojowy; skupiony na refleksji nad własną praktyką.
Kto: Kurator oświaty, wizytator, dyrektor.	Kto: Superwizor (np. psycholog, pedagog, socjoterapeuta), działający z nauczycielem lub grupą nauczycieli.
Kluczowe różnice	

Nadzór opiera się na hierarchii i ocenie.	Superwizja opiera się na partnerstwie i zaufaniu.
Nadzór bywa obowiązkowy i motywowany zewnątrz.	Superwizja powinna być dobrowolna i motywowana wewnątrz (chęcią rozwoju).
Nadzór ocenia.	Superwizja rozwija.
Nadzór sprawdza „co i jak robisz”.	Superwizja pomaga Ci „jak możesz to robić lepiej i jak sobie z tym radzić”.

